

Antiwitwaswetgeving

Update 2022
voor makelaars

FRIENDS

Programma

1. Wat is witwassen en financiering van terrorisme?
 2. Laatste wijzigingen van de wetgeving
 3. De taken van de tussenpersonen: *de individuele risicobeoordeling*
 4. Het toezicht op de tussenpersoon: controles (stavaza)
 5. Actueel: financiële sancties en embargo's: Rusland
 6. Praktische voorbeelden
 7. Extra: de beëindiging van de bancaire klantenrelatie
 8. Extra: de FSMA-controles inzake IDD/Mifid
- Tot slot: wat hebben we geleerd vandaag?

Programma

1. Wat is witwassen en financiering van terrorisme?
 2. Laatste wijzigingen van de wetgeving
 3. De taken van de tussenpersonen: *de individuele risicobeoordeling*
 4. Het toezicht op de tussenpersoon: controles (stavaza)
 5. Actueel: financiële sancties en embargo's: Rusland
 6. Praktische voorbeelden
 7. Extra: de beëindiging van de bancaire klantenrelatie
 8. Extra: de FSMA-controles inzake IDD/Mifid
- Tot slot: wat hebben we geleerd vandaag?

De nieuwe wet van 18 september 2017

De Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten

Nieuwe wet die logisch opgebouwd is na de vele wijzigingen van de Wet van 1993.

Wat is witwassen?

Witwassen is geld of activa van illegale oorsprong in de legale financiële circuits brengen, om hun **oorsprong** te verdoezelen

= OORSPRONG

Afkorting: WG (witwassen van geld)

Wat is financiering van terrorisme?

De verstrekking of verzameling van fondsen, met de bedoeling of wetende dat deze geheel of gedeeltelijk zullen worden **gebruikt** door een terrorist of een terroristische organisatie

= **GEBRUIK**

Herkomst van geld of activa moet niet illegaal zijn en kan dus ook legaal zijn.

Afkorting: FT (Financiering van terrorisme)

Waarom een anti-witwasbeleid?

Criminelen hebben één drijfveer: geldgewin

Zij willen dit crimineel geld in omloop brengen

Het anti-witwasbeleid gaat om algemeen belang en niet om consumentenbelangen zoals MiFID, GDPR, ...

Hoe gaan witwassers te werk?

1. Via de **inbreng** wordt het geld van illegale herkomst voor het eerst in het financiële circuit gebracht.
2. Het geld wordt in circulatie gebracht door **opeenstapeling** van complexe financiële transacties. Kenmerkend hierbij is het groot aantal verrichtingen (versluiting).
3. De **integratie**: het geld wordt definitief belegd in legale circuits om de herkomst te rechtvaardigen.

Onderscheid tussen preventie en repressie

	Preventief deel	Repressief deel
Rechtsgrond	Wet 18 september 2017	Art. 505 SWB
Doelstelling	Voorkomen van witwassen van geld door identificatie en melding van atypische verrichtingen	Straffen van heling in brede zin en recyclage van opbrengsten van strafrechtelijke misdrijven
Gevallen	Limitatieve lijst van misdrijven	Elk misdrijf
Betrokken personen	Limitatieve lijst van personen waaronder verzekeraars en tussenpersonen leven	Iedereen (ook medewerkers)
Sanctie	Administratief (€ 250 – € 1, 25 mio.)	Strafrechtelijk (gevangenisstraf, boete)

Programma

1. Wat is witwassen en financiering van terrorisme?
 2. Laatste wijzigingen van de wetgeving
 3. De taken van de tussenpersonen: *de individuele risicobeoordeling*
 4. Het toezicht op de tussenpersoon: controles (stavaza)
 5. Actueel: financiële sancties en embargo's: Rusland
 6. Praktische voorbeelden
 7. Extra: de beëindiging van de bancaire klantenrelatie
 8. Extra: de FSMA-controles inzake IDD/Mifid
- Tot slot: wat hebben we geleerd vandaag?

Het staat niet stil...

Wijzigingen via Wet 22 juli 2020

Uitbreiding van de entiteiten tot o.a.

- Voetbalmakelaars
- Koninklijke Belgische voetbalbond
- Professionele voetbalclubs 1A + 1B
- Kunsthandelaars (transactie + € 10K)
- Handelaars in virtuele valuta

Opstellen van de lijst met functies PEP's

Het staat niet stil...

Wijzigingen via Wet 22 juli 2020

Lijst van functies die als prominente publieke functie worden aangeduid

1° staatshoofden, regeringsleiders, ministers en staatssecretarissen :

de Koning, de Eerste minister, Minister-president, Vice-Eerste ministers, Viceministers-President, ministers en staatssecretarissen;

2° parlementsleden of leden van soortgelijke wetgevende organen ...

3° leden van bestuurslichamen van politieke partijen :

de leden van het partijbestuur, de politieke raad, de partijraad, het directiecomité, het dagelijks bestuur en het partijsecretariaat

4° ...

Laatste wijzigingen via Wet 2 juni 2021

Het verbieden van het opzetten van 'bijzondere mechanismen' door financiële instellingen wordt wettelijk verankerd + strafsancties.

Bijzondere mechanismen hebben belastingontduiking tot gevolg. Deze bepaling viseert de actieve deelname of de nalatigheid van de financiële instelling,

Programma

1. Wat is witwassen en financiering van terrorisme?
 2. Laatste wijzigingen van de wetgeving
 3. *De taken van de tussenpersonen: de individuele risicobeoordeling*
 4. Het toezicht op de tussenpersoon: controles (stavaza)
 5. Actueel: financiële sancties en embargo's: Rusland
 6. Praktische voorbeelden
 7. Extra: de beëindiging van de bancaire klantenrelatie
 8. Extra: de FSMA-controles inzake IDD/Mifid
- Tot slot: wat hebben we geleerd vandaag?

Risicogebaseerde benadering en waakzaamheid

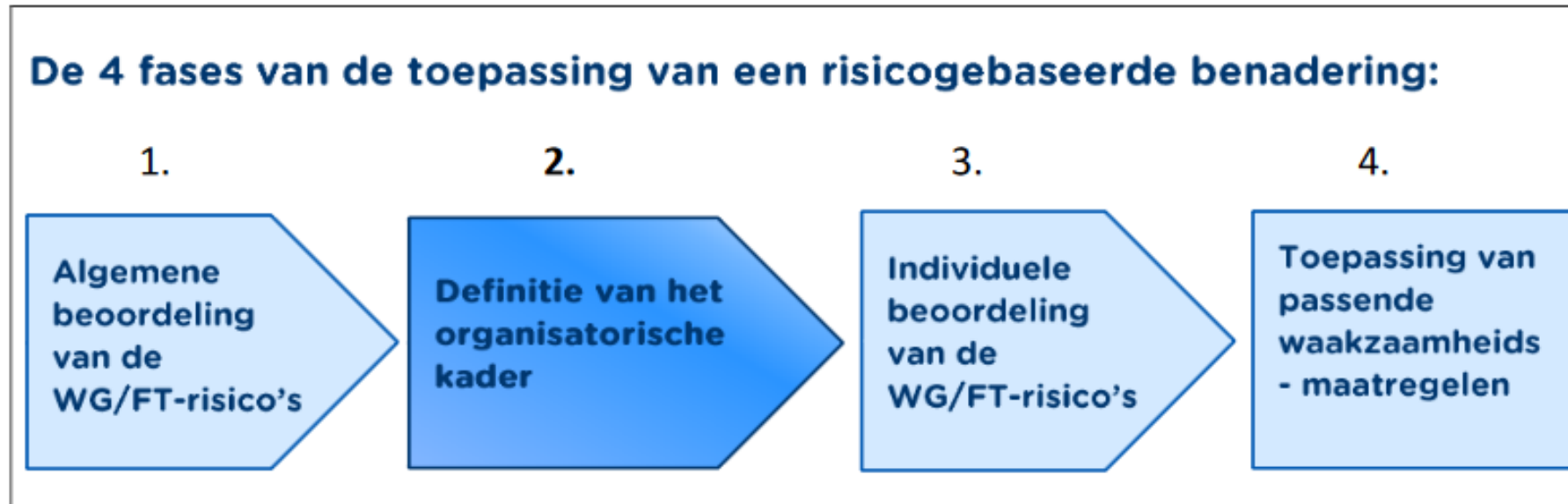
Belangrijkste wijziging voor de tussenpersonen: de waakzaamheidsverplichting verandert van een regel-gebaseerde benadering naar een **risico-gebaseerde** (risk based approach) benadering.

De algemene **waakzaamheidsverplichting** die op de onderworpen entiteiten rust is gebaseerd op een individuele risicobeoordeling met betrekking tot witwassen van geld en de financiering van het terrorisme, rekening houdend met de bijzonderheden van de cliënt en van de zakelijke relatie of van de betrokken verrichting.

De verplichtingen van de tussenpersonen

1. Uitvoeren van een algemene risicobeoordeling inzake antiwitwas en deze periodiek evalueren.
2. Ontwikkelen van een degelijke interne organisatie en individuele risicobeoordeling.
3. Toepassen van aangepaste waakzaamheidsmaatregelen in de dagelijkse werking voornamelijk voor wat betreft de identificatie van de cliënt als het onderzoek naar de herkomst van de middelen.
4. Melden van transacties bij de CFI.
5. Bewaren van gegevens.

Deze verplichtingen volgen uit de risicogebaseerde benadering

Stap 1: De algemene risicobeoordeling

Voor de bank: gebeurt door de hoofdzetel – agent voert uit

Voor de verzekeringsonderneming: gebeurt door de hoofdzetel – agent voert uit

Voor de verzekeringsmakelaar: gebeurt door de tussenpersoon zelf

Voor de bankmakelaar: gebeurt door de tussenpersoon zelf

Mijn algemene risicobeoordeling

DATUM : 18/09/2018

De tabel "Mijn algemene risicobeoordeling" is bedoeld voor verzekeringsmakelaars die hun professionele activiteiten uitoefenen in één of meer takken van levensverzekeringen, andere verzekeringstussenpersonen (agenten en subagenten) die hun professionele activiteiten uitoefenen in één of meer takken van levensverzekeringen buiten een exclusieve agentuurovereenkomst en voor bijkantoren in België van personen die gelijkwaardige activiteiten uitoefenen die onder het recht van een andere lidstaat vallen.

Het is ontworpen om u te helpen uw algemene WG/FT-risicobeoordeling te realiseren. Deze tabel hoeft niet verplicht gebruikt te worden. Indien u het gebruikt moet het indien nodig worden aangepast, rekening houdend met de specifieke kenmerken van uw activiteit. U kunt er ook voor kiezen om uw algemene risicobeoordeling uit te voeren met een andere aanpak. In elk geval moet u op basis van documenten aan de FSMA kunnen aantonen dat uw benadering voldoet aan de vereisten van de wet van 18 september 2017.

I. Identificatie van de risicofactoren

U identificeert de risico's van WG/FT waaraan u wordt blootgesteld rekening houdend met uw activiteit.

Om dit te doen zijn de onderstaande tabellen onderverdeeld per risicocategorie (klanten, producten/verrichtingen, landen of geografische gebieden en distributiekkanalen); elke tabel bevat een lijst met risicofactoren die kunnen bijdragen tot het verhogen of verlagen van uw risiconiveau WG/FT. De opgenomen risicofactoren zijn niet noodzakelijk exhaustief, het is daarom raadzaam om elke tabel te vervolledigen met de risicofactoren die relevant zijn voor uw activiteit en die niet in deze tabellen zijn opgenomen.

II. Beoordeling van geïdentificeerde risicofactoren

In elke tabel die wordt verstrekt voor de beoordeling van de geïdentificeerde risico's die samenhangen met de risicofactoren (klanten, producten/verrichtingen, landen/geografische gebieden en distributiekkanalen), groepeert u verschillende risicofactoren waarvan de combinatie overeenkomt met uw activiteit.

Vervolgens koppelt u een risiconiveau aan elke situatie (bijvoorbeeld: laag, standaard, hoog).

U houdt ten minste rekening met de variabelen waarnaar wordt verwezen in bijlage I van de wet van 18 september 2017 (het doel van de relatie, de omvang van de gesloten transacties en de regelmaat of duur van de zakelijke relatie). U overweegt ook andere factoren die van invloed kunnen zijn op uw beoordeling. U rechtvaardigt vervolgens uw beoordeling van het risiconiveau dat is gekoppeld aan elke situatie in de kolom « verantwoording ».

De algemene risicobeoordeling

Voorbeeld 1:

Voor kantoor *Assuro* zijn klanten met een hoog risico:

1. Klant (niet PPP) met woonplaats in BE en koopt product leven zonder fiscaal voordeel met een premie >75.000
2. Klant (niet PPP) met woonplaats of hoofdactiviteit buiten BE
3. Klant (PPP) koopt een product leven
4. Klant met hoofdactiviteit in BE die gebruikt maakt van cash (professioneel) en product leven koopt

De algemene risicobeoordeling

Voorbeeld 2:

Voor kantoor *VitaLife* zijn klanten met een hoog risico:

1. Klant met woonplaats in BE koopt Tak 23 zonder fiscaal voordeel en stort een premie van minstens € 50.000
2. Klanten die hun hoofdactiviteit in BE uitoefenen en werken met contant geld
3. Klanten die wonen of oefenen hoofdactiviteit uit buiten de regio van het kantoor (+50km van het kantoor)
4. Klanten die wonen in BE met een spaarplan met reccurrente premie van + 6.000 €/jaar

Stap 2: Degelijke interne organisatie

Het uitbouwen van een passende interne preventie- en controlestructuur, met bijzondere aandacht voor opleiding.

Zelfde onderscheid bank, verzekeringsonderneming en makelaar als onder 1

Interne procedure inzake naleving van de antiwitwaswetgeving

*(Art. 8 van de Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld
en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten)*

Gegevens van het kantoor van de verzekeringsmakelaar	
Naam kantoor	
Adres	
Ondernemingsnummer	
Zaakvoerder(s)	

Jaarlijks activiteitenverslag

Jaarlijks moet er een activiteitenverslag opgesteld worden van de witwasdossiers die zich binnen de organisatie voorgedaan hebben (cfr. bijlage BZB-FEDAFIN-model).

Ook als er geen witwas-meldingen zijn in een bepaald jaar, moet er een verslag van dat jaar opgesteld worden.

Advies: Besteed in het verslag veel aandacht aan opleiding, zowel intern als extern.

.

Jaarlijks activiteitenverslag¹

"Voor de opstelling van het activiteitenverslag geldt het evenredigheidsbeginsel. Het niveau van de informatie kan variëren in functie van de omvang van de activiteiten van de onderneming en de diversiteit van de WG/FT-risico's waaraan de onderneming is blootgesteld. Zo zal het jaarlijks activiteitenverslag gedetailleerder moeten zijn voor een onderneming die gediversifieerde en grootschalige activiteiten uitoefent, inclusief activiteiten met een hoog risico, dan voor een onderneming die op kleinere schaal een beperkt aantal producten en diensten aanbiedt met lagere WG/FT- risico's.

Jaar: (invullen)

Opgesteld door: (invullen)

1 DE ANTIWITWASVERANTWOORDELIJKEN

Het kantoor heeft de volgende verantwoordelijken² aangesteld voor het voorkomen van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (SWG/FT).

Als hooggeplaatste leidinggevende³: (invullen)

Startdatum:/...../..... (invullen)

Einddatum:/...../..... (invullen)

Stap 3: Waakzaamheid ten aanzien van cliënten

- de verplichtingen tot identificatie, identiteitsverificatie en bewaring van identificatiegegevens en documenten;
- beoordelen van de kenmerken van de cliënt en het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie en daartoe in voorkomend geval bijkomende informatie inwinnen;
- een **doorlopende waakzaamheid** aan de dag leggen ten aanzien van de zakelijke relaties en verrichtingen.

Identificatie en controle identiteit

De cliënt wordt geïdentificeerd. Bij hoge risico's en **verhoogde waakzaamheid** (vb PPP's) leidt dit tot bijkomende verificaties.

Op basis van deze identificatie en de kenmerken van de cliënt én met de resultaten van de algemene risicobeoordeling wordt de **individuele beoordeling** uitgevoerd.

De verzekeringsnemer en de uiteindelijk begunstigde (UBO) bij het aangaan van de zakelijke relatie

MODEL

SYNTHESE INDIVIDUELE RISICOBEOORDELING

Naam:

Referentiedossier:

Elke klant heeft in principe een standaard risico-niveau maar kan op basis van deze beoordeling een hoog risico-niveau verkrijgen

A. Op basis van algemene risicobeoordeling:

1. ... (combinatie op basis van de uitgevoerde algemene risicobeoordeling)

Ja/Nee

2. ...

Ja/Nee

3. ...

Ja / Nee

4. ...

Ja/Nee

Zie EDFIN Webinar on demand 'De individuele risicobeoordeling'

De cliëntenacceptatie

= De beslissing om

NA de identificatie en verificatie van de identiteit
en

NA de individuele risico-beoordeling

met de cliënt een zakelijke relatie aan te gaan.

= documenteren in cliëntendossier

Programma

1. Wat is witwassen en financiering van terrorisme?
 2. Laatste wijzigingen van de wetgeving
 3. De taken van de tussenpersonen: *de individuele risicobeoordeling*
 4. **Het toezicht op de tussenpersoon: controles (stavaza)**
 5. Actueel: financiële sancties en embargo's: Rusland
 6. Praktische voorbeelden
 7. Extra: de beëindiging van de bancaire klantenrelatie
 8. Extra: de FSMA-controles inzake IDD/Mifid
- Tot slot: wat hebben we geleerd vandaag?

De bevoegde instanties

1. Cel voor Financiële Informatie (CFI) – ‘antiwitwascel’
2. FSMA voor de tussenpersonen
3. Intern antiwitwasverantwoordelijke(n) binnen de entiteit
 - verzekeringmakelaar (toezicht FSMA)
 - kredietinstelling (bankagent) (toezicht NBB)

Cel voor Financiële Informatie (CFI -CTIF)

De Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI) is een onafhankelijke administratieve overheid en belast met de behandeling van verdachte financiële verrichtingen die verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme. De CFI staat centraal in het stelsel ter bestrijding van het witwassen en de financiering van terrorisme.

Zij ontvangen en bestuderen de meldingen betreffende verdachte transacties.

Evolutie van de meldingen

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal meldingen	22.966	27.767	28.272	27.264	31.080	33.445	25.991	31.605
Aantal dossiers	5.063	6.978	8.329	9.360	10.646	15.670	13.796	21.805
Gemeld aan Parket	1.168	1.131	992	831	1.192	933	1.065	1.228
Gemelde bedragen	1.179,76 M€	1.687,23 M€	1.064,13 M€	1.285,68 M€	1.415,95 M€	1.700,89 M€	1.583,83 M€	1.885,31 M€

Evolutie van de meldingen

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kredietinstellingen	7.747	8.662	11.533	9.980	11.237	17.678
Notarissen	1.143	1.094	1.076	1.270	1.239	1.177
Levensverzekerings ondernemingen	902	320	317	229	308	661
Vastgoedmakelaars	67	35	40	55	52	37
Advocaten	2	4	10	8	11	17
Bankmakelaars	0	1	0	0	1	3
Verzekeringsmakelaars	3	6	11	4	4	5

De rol van de FSMA

Binnen de antiwitwaswetgeving heeft de FSMA een **controleerende** rol.

Zij moet nakijken of de verschillende spelers in de markt de wetgeving naleven en toepassen binnen hun dagdagelijkse activiteiten.

FSMA

Vraagt aan de tussenpersoon om de FSMA vragenlijst in te vullen.

Kan vragen om documenten en bewijsstukken op te sturen

Kan in de burelen van de tussenpersonen een controle uitvoeren

De FSMA

FSMA-Verslag van 26 mei 2020

Betreffende de strijd tegen witwassen van geld
en financiering van terrorisme

Vaststellingen na verschillende inspecties bij
verzekeringstussenpersonen

Conclusies

Algemeen:

De FSMA heeft in het algemeen vastgesteld dat de onderworpen entiteiten de meeste SWG/FT -verplichtingen niet naar behoren hadden nageleefd.

FSMA-inspecties

Toelichting

Programma

1. Wat is witwassen en financiering van terrorisme?
 2. Laatste wijzigingen van de wetgeving
 3. De taken van de tussenpersonen: *de individuele risicobeoordeling*
 4. Het toezicht op de tussenpersoon: controles (stavaza)
 5. Actueel: financiële sancties en embargo's: Rusland
 6. Praktische voorbeelden
 7. Extra: de beëindiging van de bancaire klantenrelatie
 8. Extra: de FSMA-controles inzake IDD/Mifid
- Tot slot: wat hebben we geleerd vandaag?

Hoge risicolanden - Financiële sancties & embargo's - Terroristen

Waar te vinden?

Lijsten te vinden op website [Thesaurie / FOD Financiën](#)

Lijsten samengesteld door Verenigde naties, FATF, EU en BE

Hoge risicolanden: *'Landen met een hoog risico'*

Financiële sancties & embargo's: *'Financiële sancties'*

Terroristen: *'Nationale financiële sancties - de nationale lijst'*

Hoge risicolanden

Meerdere instellingen kunnen landen als hoog risico aanduiden.

Het gaat over GAFI/FATF (internationale organisatie gevestigd in Parijs), de Europese Commissie en de Nationale Veiligheidsraad.

Om dit te ordenen wordt dit alles samengebracht op de website van FOD Financiën [https://financien.belgium.be/nl/landen-met-een-hoog-risico](https://financien.belgium.be/nl/landen-met-een-hoog-<u>risico</u>)

Zie: Website Financien.belgium.be 'Landen met een hoog risico'

Hoge risicolanden

FATF: Noord-Korea, Iran (actief tegenmaatregelen)

FATF: o.a. Albanië, Cambodja, Filippijnen, ~~Island~~, Marokko, ~~Mongolië~~, Uganda, Pakistan, Panama, Syrië, Turkije, Yemen, Zimbabwe (verhoogde waakzaamheid)

EU: o.a. Afghanistan, Cambodja, Bahama's, Irak, **Iran**, **Noord-Korea**, Pakistan, Syrië, Trinidad en Tobago, ~~Tunesië~~, Uganda, Vanuatu, Yemen (vanaf 7 december 2020)

Rusland niet op deze lijst!

Specifiek voor-antiwitwas => steeds verhoogde waakzaamheid
+ nieuwe voorschriften in Wet 22 juli 2020

Financiële sancties & embargo's

Naast de lijsten van landen met hoog risico en belastingsparadijzen , bestaan ook de lijsten met landen die gevat zijn door sancties en embargo's (**Bevriezing van gelden en tegoeden**).

Dit gaat veel ruimer dan witwassen. Het heeft te maken met schendingen van mensenrechten, destabiliseren van soevereine staten e.d. Deze lijsten zijn eveneens beschikbaar bij FOD Financiën. Zij worden opgesteld door de Verenigde Naties en de Europese Unie. Er is een grote verscheidenheid in de sancties.

De verzekeringondernemingen en makelaars moeten nagaan of hun cliënten en de uiteindelijke begunstigde van hun cliënten gevat zijn door een maatregel van bevrozing van tegoeden of banden hebben met landen onder embargo. Uw onderneming moet nagaan of haar cliënten op een sanctielijst zijn vermeld.

Financiële sancties & embargo's

Tegen regeringen, entiteiten, personen door VN en EU

EU: o.a. Afghanistan (namen), Al Qaida, Burundi, Egypte (familie Mubarak...), Iran (schendingen mensenrechten...), Noord-Korea (uitvoer technologie, grondstoffen...), Oekraïne, Somalië, Tunesië (namenlijst corruptie e.d.), Turkije (booractiviteiten in Middellandse Zee), **Wit-Rusland**

Sancties zijn ruimer dan anti-witwas => NOOIT zaken doen met entiteiten en personen op deze lijsten (>< hoge risicolanden)

Zie: Website Financien.belgium.be 'Financiële sancties'

Financiële sancties & embargo's

Amerika plant sancties tegen Russische banken bij invasie Oekraïne

©EPA

DAAN BLEUS | 29 januari 2022 13:17

'Noord-Korea blijft nucleair programma ontwikkelen ondanks sancties'

©Photo News

BELGA, BAS VAN DER HOUT | 06 februari 2022 10:02

SANCTIEPAKKETTEN

Eerste pakket: Gerichte beperkende maatregelen van 23 februari 2022

Tegenmaatregelen na de invasie van Oekraïne door Rusland: het eerste pakket EU-sancties bestaat uit:

- Een aanpassing van de bestaande [Verordening \(EU\) nr. 269/2014](#) van de Raad van 17 maart 2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen;
- Een aanpassing van de bestaande [Verordening \(EU\) nr. 833/2014](#) van de Raad van 31 juli 2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren;
- Een nieuwe [Verordening \(EU\) nr. 2022/263](#) van de Raad van 23 februari 2022 betreffende beperkende maatregelen in reactie op het besluit van Rusland om de niet onder regeringsgezag vallende gebieden van de oblasten Donetsk en Loehansk van Oekraïne toch als onafhankelijke entiteiten te erkennen en op het besluit van Rusland om troepen naar deze gebieden te sturen.

Dit eerste pakket gerichte beperkende maatregelen, aangenomen door de Raad van de EU op 23 februari 2022 en gepubliceerd op 24 februari 2022;

- **legt beperkende maatregelen op aan 336 leden van de Russische Doema**, waardoor deze beperkende maatregelen nu van toepassing zijn op alle 351 leden van de Russische Doema, die op 15 februari vóór het verzoek aan president Poetin stemden om de onafhankelijkheid van de zelfverklaarde "republieken" Donetsk en Loehansk te erkennen (Uitvoeringsverordening (EU) 2022/261 van de Raad van 23 februari 2022 tot uitvoering van Verordening (EU) nr. 269/2014)

Publicatieblad van de Europese Unie

L 53

Uitgave
in de Nederlandse taal

Wetgeving

65e jaargang

25 februari 2022

Inhoud

II *Niet-wetgevingshandelingen*

VERORDENINGEN

- ★ **Uitvoeringsverordening (EU) 2022/332 van de Raad van 25 februari 2022 tot uitvoering van Verordening (EU) nr. 269/2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen** 1

	Naam	Identificatiegegevens	Motivering	Datum van plaatsing op de lijst
670.	Sergey Viktorovich LAVROV* (Сергей Викторович ЛАВРОВ)	Functie: minister van Buitenlandse Zaken van de Russische Federatie Geboortedatum: 21.3.1950 Geboorteplaats: Moskou, voormalige USSR (nu Russische Federatie) Geslacht: man	Minister van Buitenlandse Zaken van de Russische Federatie. Steunde als lid van de Russische Veiligheidsraad de onmiddellijke erkenning door Rusland van de twee zelfverklaarde republieken. Sergey Lavrov is verantwoordelijk voor en biedt actief steun aan acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne, of de stabiliteit of veiligheid in Oekraïne, ondermijnen.	25.2.2022"

Hoe moet de makelaar in de praktijk omgaan met de financiële sancties en embargo's?

De AML-Code

Er is een nieuwe AML-Code (vroeger: Sectorcode) die de taakverdeling inzake antiwitwasverplichtingen vastlegt tussen verzekeringsmakelaars leven en verzekeringsmaatschappijen die lid zijn van Assuralia.

De AML-code werd opgesteld **om dubbel werk te vermijden**. Verzekeringsmakelaars 'leven' en de verzekeraars zijn immers aan dezelfde verplichtingen van de antiwitwaswet onderworpen en moeten in principe elk apart zorgen dat zij aan alle verplichtingen voldoen: identiteit verifiëren, karakteristieken van de klant, de herkomst van geldmiddelen en het vermogen controleren, enz. Met de gedragscode werd dit opgelost door de taken te verdelen en concreet te bepalen wie welke verplichtingen voor zijn rekening neemt.

De AML-Code

Versie 11.01.2021

Sectorcode inzake de distributie van financiële producten tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (AML-code)

De taakverdeling (*summier*)

Makelaar:

Opsporen van atypische verrichtingen – eerste lijn

Identificeren en controleren van identiteit verzkeringsnemer / lasthebber / UBO / PEP

Afschrift van bewijsstukken

Verzekeraar:

Opsporen van atypische verrichtingen – tweede lijn

Controle embargo's en financiële sancties

Nagaan of identificatie juist werd uitgevoerd en ev. aanvulling vragen

De bijlagen aan de AML-Code

Meerdere modellen van vragenlijsten over identificatie van de klant, de herkomst van de middelen en het statuut van Politieke Prominente Persoon (PPP of PEP)

Op verzoek van de verzekeringsondernemingen (cfr. AML-Code p.23) worden de vragenlijsten ingevuld vanaf een premiebedrag van € 250.000 bij een standaardrisico en € 100.000 bij een hoog risico.

Programma

1. Wat is witwassen en financiering van terrorisme?
 2. Laatste wijzigingen van de wetgeving
 3. De taken van de tussenpersonen: *de individuele risicobeoordeling*
 4. Het toezicht op de tussenpersoon: controles (stavaza)
 5. Actueel: financiële sancties en embargo's: Rusland
 6. **Praktische voorbeelden**
 7. Extra: de beëindiging van de bancaire klantenrelatie
 8. Extra: de FSMA-controles inzake IDD/Mifid
- Tot slot: wat hebben we geleerd vandaag?

Voorbeelden uit de praktijk

VOORBEELD 1: Witwassen via horeca en vastgoed

Een horeca-pand in de stad Antwerpen is eigendom van de patrimoniumvennootschap BV A.C. Sinds maart 2020 is de zaak die in het pand gehuisvest is, gesloten ten gevolge van de corona-pandemie. De bestuurder van de BV A.C. baat ook als natuurlijk persoon een café uit in het pand. Hiervoor betaalt hij een maandelijkse huur aan de BV A.C.

Alvorens te heropenen wil de bestuurder van BV A.C. een grondige renovatie van het pand doorvoeren. Hij vraagt hiervoor een hypothecair krediet van € 100.000 bij een kredietbemiddelaar. Hiervoor legt de bestuurder een offerte voor van een aannemer gevestigd in Brussel.

De kredietbemiddelaar doet een aantal verificaties op de BV A.C.

Witwassen via horeca en vastgoed (vervolg)

Hij stelt vast dat er een negatief eigen vermogen was in de laatst neergelegde jaarrekening van BV A.C.. Ook was er onlangs een statutenwijziging waarbij de omvorming van BVBA naar BV gebeurde en er nieuwe aandelen werden uitgegeven. De kredietbemiddelaar stelt bijkomende vragen hieromtrent en verneemt dat er een nieuwe aandeelhouder is die een bijkomende inbreng verricht heeft waardoor er geen negatief eigen vermogen meer is.

De kredietbemiddelaar vraagt een tussentijdse balans om de financiële positie op vandaag te kunnen inschatten. Door de bijkomende inbreng van geld en het pand dat eigendom is van de vennootschap ziet het dossier er kredietwaardig uit. De huur zou ook verhoogd worden na de renovatie.

Witwassen via horeca en vastgoed (vervolg 2)

De kredietbemiddelaar vraagt om een kopie van het UBO-register om de economische begunstigden van de BV A.C. te achterhalen. Hier stelt hij vast dat de naam van de bestuurder niet meer vermeld wordt en dat de nieuwe aandeelhouder de zeggenschap over de vennootschap verworven heeft.

De kredietbemiddelaar wordt hierdoor gealarmeerd en besluit om tevens de offerte van de aannemer uit Brussel grondiger na te kijken. Wanneer hij bij de KBO dit aannemingsbedrijf ingeeft stelt hij vast dat de bestuurder van het aannemingsbedrijf dezelfde persoon is als de nieuwe aandeelhouder en economisch begunstigde van de BV A.C.

Hij meldt deze opvallende feiten aan de kredietgever.

VOORBEELD 2: Witwassen en levensverzekering

Cedric sloot een verzekeringspolis af met een hoge eenmalige premie (€ 65.000). Hij verklaarde garagehouder te zijn.

De voorziene premie was hoog in verhouding met het beroep en de leeftijd van de verzekeringnemer (25 jaar).

De polis werd afgesloten voor 10 jaar met als begunstigde Cedric bij leven en van Veronique bij overlijden (Veronique is de grootmoeder van Cedric).

Witwassen en levensverzekering (vervolg)

De makelaar oordeelde dat de premie niet in verhouding stond met het socio-economisch profiel van de ondertekenaar en deed een melding bij CFI.

Uit onderzoek van de CFI bleek dat Cedric geen enkele gekende activiteit in de autohandel uitoefende en dat hij bij drughandel betrokken was.

De CFI besliste het dossier aan het parket door te melden in verband met drughandel.

•

VOORBEELD 3: Witwassen krediet / SSV

Een Oekraïense professor is verbonden met een Belgische universiteit en is ook bestuurder van een vennootschap in zijn thuisland.

Hij wenst een hypothecair krediet aan te gaan voor een villa in de regio Antwerpen. De kostprijs is € 1,5 mio. Hij wenst een krediet van € 800.000. De terugbetalingen gebeuren met de maandelijkse bezoldigingen die hij ontvangt uit de Oekraïense vennootschap.

Uw collega kredietmakelaar stuurt deze klant door voor een schuldsaldoverzekering.

Indicatoren? Wat te doen?

Programma

1. Wat is witwassen en financiering van terrorisme?
 2. Laatste wijzigingen van de wetgeving
 3. De taken van de tussenpersonen: *de individuele risicobeoordeling*
 4. Het toezicht op de tussenpersoon: controles (stavaza)
 5. Actueel: financiële sancties en embargo's: Rusland
 6. Praktische voorbeelden
 7. Extra: de beëindiging van de bancaire klantenrelatie
 8. Extra: de FSMA-controles inzake IDD/Mifid
- Tot slot: wat hebben we geleerd vandaag?

Beeindiging klantenrelatie

Blokkering van rekeningen en eenzijdige beëindiging van de relatie met de klant door de financiële instelling.

1. Blokkering

(art, VII 37, §2 WER en algemene voorwaarden van de bank)

“Indien zulks in het raamcontract is overeengekomen, kan de betalingsdienstaanbieder zich het recht voorbehouden het betaalinstrument te blokkeren om objectief gerechtvaardigde redenen die verband houden met de veiligheid van het betaalinstrument, een vermoeden van niet-toegestaan of frauduleus gebruik van het betaal instrument of, in geval van een betaalinstrument met een kredietlijn, een aanzienlijk toegenomen risico dat de betaler niet in staat is zijn betalingsplicht na te komen.

Gevolg de klant zijn rekening niet kan gebruiken, soms gedurende meerdere maanden.

In veel dossiers wordt de rekening geblokkeerd voordat de consument op de tussen de partijen overeengekomen wijze op de hoogte is gesteld. De blokkering komt dus onverwacht en is daarom ook zeer vervelend voor de consument.

Het niet voldoen aan deze informatieplicht door de banken wordt echter niet gesanctioneerd door het Wetboek van economisch recht.

Reden voor een blokkering is veelal op de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

De banken echter niet altijd verplicht de gevraagde inlichtingen te verstrekken.

2. Stopzetting van de relatie

Op basis van de algemene voorwaarden van de bank

In de praktijk: eerst blokkeert de bank de rekeningen en vervolgens ontvangt de klant een “opzegbrief”. In andere dossiers wordt de relatie onmiddellijk beëindigd. Ongeacht het scenario houdt de beëindiging meestal verband met de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

De opzegbrief verzonden overeenkomstig de algemene voorwaarden, waarin de banken zich het recht voorbehouden de relatie met de klant eenzijdig en **zonder motivering** te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn (meestal twee maanden) of, onmiddellijk (in zeer ernstige dossiers) **met motivering**. Dit soort beding is alleen geldig indien de consument ook deze mogelijkheid heeft om de relatie te beëindigen.

In de praktijk staan banken in sommige dossiers een verlenging van de opzegtermijn toe om de klant de gelegenheid te geven een nieuwe rekening bij een andere bank te openen. Zij zijn vrijwel nooit bereid terug te komen op hun beslissing om de relatie te beëindigen.

Onmiddellijke beëindiging: vertrouwensbreuk, ongepast of beledigend gedrag, agressiviteit tegenover werknemers, enz.

Beëindiging met opzegtermijn en zonder motivering: meestal de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

De wet verplicht banken, in geval van vermoeden of redelijke grond voor vermoeden van witwassen/terrorismedinanciering, de relatie op te schorten of te beëindigen en moeten banken dit ook onmiddellijk melden aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI). Zij zijn daarbij tot geheimhouding verplicht en mogen de informatie die aan de CFI is of zal worden verstrekt, **niet aan de betrokken klanten of aan derden bekendmaken.**

Personen die na de eenzijdige beëindiging van de bankrelatie zonder bankrekening komen te zitten kunnen een basisbankdienst aanvragen.

Programma

1. Wat is witwassen en financiering van terrorisme?
 2. Laatste wijzigingen van de wetgeving
 3. De taken van de tussenpersonen: *de individuele risicobeoordeling*
 4. Het toezicht op de tussenpersoon: controles (stavaza)
 5. Actueel: financiële sancties en embargo's: Rusland
 6. Praktische voorbeelden
 7. Extra: de beëindiging van de bancaire klantenrelatie
 8. Extra: de FSMA-controles inzake IDD/Mifid
- Tot slot: wat hebben we geleerd vandaag?

FSMA-inspecties IDD

Toelichting

Programma

1. Wat is witwassen en financiering van terrorisme?
 2. Laatste wijzigingen van de wetgeving
 3. De taken van de tussenpersonen: *de individuele risicobeoordeling*
 4. Het toezicht op de tussenpersoon: controles (stavaza)
 5. Actueel: financiële sancties en embargo's: Rusland
 6. Praktische voorbeelden
 7. Extra: de beëindiging van de bancaire klantenrelatie
 8. Extra: de FSMA-controles inzake IDD/Mifid
- Tot slot: wat hebben we geleerd vandaag?

Vijf vuistregels

- Gezond verstand
- Best doen
- Professioneel zijn: klanten zijn klanten, geen vrienden
- Vragen stellen, vragen stellen, vragen stellen en documenteren
- Doordacht melden aan CFI (of in dossier bijhouden waarom er niet gemeld werd)

Wat is de belangrijke vernieuwing van de Wet van 18 september 2017?

- a. De regel-gebaseerde benadering
- b. De zero-tolerantie benadering
- c. De risico-gebaseerde benadering
- d. De risico-ontwikkende benadering

Praktische oefeningen

Klara is vrederechter in een grote stad. Haar echtgenoot Jean-Paul heeft samen met Gemeenschapssenator Xavier (afgevaardigd uit Vlaams Parlement) een advocatenkantoor waarvan elk de helft van de aandelen bezit.

Is Jean-Paul te beschouwen als 'hoog risico'-klant?

- a. Ja
- b. Nee

(bespreking)

Praktische oefeningen

Waar vind ik de officiële lijst met de financiële sancties en embargo's?

- a. Op de website van BZB-Fedafin
- b. Op de website van de FSMA
- c. Op de website van de NBB
- d. Op de website van FOD Financiën-Thesaurie

Dus: de taken van de tussenpersoon

- Algemene risico-beoordeling (document op kantoor !)
- Degelijke interne organisatie (document op kantoor !)

- Identificatie en controle van de identiteit
- Toepassen van de risicobeoordeling / waakzaamheid
- Cliënt-acceptatie

- Jaarlijkse evaluatie van de risicobeoordeling en interne organisatie (eventueel aanpassing van de documenten op kantoor!)
- Jaarlijks activiteitenverslag (document op kantoor !)

Aandachtspunten voor de FSMA

Administratieve organisatie (goed documenteren)

Uitvoeren en toepassen van de risicobeoordeling op klantenniveau
(identiteit en herkomst fondsen)

Opleiding van de effectieve leiders, AMLCO en de PCP's

Risico's?

Maatschappelijk:

Wie meewerkt aan witwas houdt zware criminaliteit mee in stand. De overheid mist inkomsten door belastingontduiking.

Integriteit:

Wie meewerkt aan witwas verliest het vertrouwen van het financieel systeem en leidt reputatieverlies

Sancties:

Wie meewerkt aan witwas wordt zwaar bestraft

Luc WILLEMS

luc.willems@caucus.be